

Olaylar – Başvuran, 1995 yılında bir iletişim meslek lisesine girmiştir. O sırada, bu liselerden çıkan mezunlar, düz liselerden çıkan mezunlarla eşit şekilde yarıştıktan sonra, zaman içerisinde medyada sorumluluğu bulunan pozisyonlara gelmek üzere iletişim bilimleri fakültelerine yönelebilmekteydi. Yüksek Öğretim Kurulu, Temmuz 1998’de, lise ortalamalarına, düz lise mezunları için 0,5, iletişim meslek liseleri mezunları için 0,2’lik bir katsayı uygulayarak, üniversiteye giriş sınavı kurallarını değiştirmiştir. Başvuran bu durumda, düz lise programını takip etmek amacıyla kayıtlı olduğu meslek lisesinden ayrılmak için izin istemiştir. Talebi reddedilmiştir. Sınavda, iletişim bilimleri fakültesine girememiş ve katsayı uygulanmamış olsaydı, aldığı puanların başarılı olması için yeterli olacağını hesaplamıştır. Danıştay önünde iptal başvurusunda bulunmuş; başvurusu reddedilmiştir. Sonraki sene, meslek lisesi öğrencilerinin, hâlâ yüksek olan kontrol katsayısından yararlanmak için düz liseye geçmesi mümkün hale gelmiştir.

Hukuk – 1 no.lu Protokolün 2. maddesi bağlantılı olarak 14. madde

a) *Meslek lisesi mezunlarının not ortalamaları ile düz lise mezunlarının not ortalamalarına farklı katsayılar uygulanması nedeniyle, üniversiteye giriş konusundaki muamele farklılığı hakkında* – Başvuran, lisedeki adayların elde ettiği sonuçlara uygulanan katsayı sistemi nedeniyle, 1 no.lu Protokolün 2. maddesi tarafından güvence altına alınan yüksek öğretime erişim hakkının kullanımında bir muamele farklılığına uğramıştır.

Yeni seçme sistemi, yüksek öğretimde daha yüksek bir seviyenin sağlanması ihtiyacına karşılık vermektedir. Oysa Avrupa ülkelerinde eğilim; kabul kriterlerinin, üniversiteye giriş yollarının, lise orta öğretim diplomasından başka, meslekî eğitim gibi yolları da kapsayacak şekilde genişletilmesi suretiyle artırılmasına yöneliktir. İletişim meslek liselerinde, matematik, teknik veya sosyal bilimler gibi temel konulardaki öğretim, programın son iki senesinde müfredattan tamamen kalkıncaya kadar aşamalı olarak azalmıştır. Bu şekilde eksiltelen bir lise eğitimi, daha yüksek seviyede bir meslekî eğitim hedefini temin etmede güçlük yaşayabilir. Dolayısıyla, meslekî eğitimin yüksek öğretimin gerektirdiği seviyeye ulaşması beklenirken – ki bu da, Devletin üniversite öncesi meslekî eğitime yatırım yapmasını gerektirmektedir –; Mahkeme, ilgili Devletin, üniversiteye girişte orta öğretim kurumlarının niteliğini göz önünde bulundurmasının mümkün olduğunu kabul etmektedir. Bu şekilde, düz lise öğrencilerine verilen öğretimi avantajlı kılan seçme sistemi, üniversite eğitiminin seviyesini iyileştirme meşru amacını gütmektedir.

Üniversiteye giriş sınavı kapsamında uygulamaya konulan dengeleme katsayısı, adaylara, liseye girişte seçtikleri alana bağlı olarak uygulanmaktaydı. Meslek lisesi mezunları; üniversiteye girişte ülke çapındaki sınavların düz liseden mezun adaylarla eşit koşullarda olmasını ve bu sınavlardaki sonuçlarının da aynı biçimde değerlendirilmesini tartışmaktadır. Lisedeki not ortalamalarına, düz lise diploması sahibi adaylarınkinden daha düşük bir katsayı uygulanmaktadır. Liseye girme yaşındaki öğrenciler, düz bir liseye veya öğretimin belli bir alanla sınırlı olduğu bir meslek lisesine kaydolma konusunda serbesttirler. Dolayısıyla ihtilafli muamele farklılığı, düz lise ve meslek liseleri arasındaki ayrımla ilişkili olması bakımından, yüksek öğretimde seviyenin iyileştirilmesinden ibaret olan güdülen amaçla akla uygun bir şekilde orantılıdır.

Sonuç : ihlâl yokluğu (ikiye karşı beş oyla).

b) *Alanını seçmesinin üzerinden pek çok sene geçtikten sonra, yeni bir üniversiteye giriş sisteminin uygulamaya konulması ve bunun, geçiş dönemine yönelik tedbirlerin yokluğunda yapılması nedeniyle, başvurana, mezun olduğu yıldan önceki veya sonraki yıllarda mezun olanlara kıyasla farklı muamele uygulanması hakkında* – Başvuran, üniversite adaylarının seçilmesine yönelik sisteme getirilen değişiklik bağlamında geçiş dönemine yönelik tedbirlerin olmaması nedeniyle, üniversiteye erişim hakkının kullanılmasında kendi mezun olduğu yıldan önceki veya sonraki yılların mezunlarına kıyasla, farklı bir muameleye maruz kalmıştır. Yeni hükümlerin hemen uygulanması, yüksek öğretim kalitesinin hızla iyileştirilmesi amacını gütmektedir.

Son sınıftaki başvuranın girişine kadar verilen öğretim programı ve uygulanan 0,5'lik dengeleme katsayısı göz önünde bulundurulduğunda, başvuran, daha sonra üniversitede iletişim alanında öğrenim görmek ve gazetecilik mesleğine başlamak amacıyla bir iletişim meslek lisesine girmeyi seçtiğini iddia ederken samimîdir. Üniversiteye giriş kurallarına getirilen ve gazetecilik öğrenimine hazırlık konusunda iletişim meslek liselerinde takip edilen derslerin değerini düşürme yönünde kayda değer bir etkisi olan değişiklik; gerçekte başvuranı bir iletişim bilimleri fakültesine girme olanağından yoksun bırakmıştır. Söz konusu kurallara getirilen değişikliğin ani niteliğine rağmen, başvuran, düzeltici tedbirlerden yararlanmamıştır. Bir yandan, düz liseye geçme talebi, resmî olarak reddedilmiştir. Oysa bu tür bir geçiş mevzuatta öngörülmekteydi; fakat ancak yeni kuralların uygulanmasını takip eden öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştu. Öte yandan, başvuranın iletişim meslek lisesinin son sınıfında takip etmekte olduğu program, iletişim bilimleri fakültesine giriş için gerekli yeni seviyeye yönelik bir uyarlamadan geçmemiştir. Yüksek öğretime giriş kurallarına getirilen değişikliklerin, başvuran açısından herhangi bir öngörülebilirliğinin olmadığı ve durumuna yönelik hiçbir düzeltici tedbirin bulunmadığı dikkate alındığında, ihtilaflı muamele farklılığı, başvuranın yüksek öğretime erişim hakkını, etkinlikten yoksun bırakarak kısıtlamıştır ve dolayısıyla güdülen amaçla akla uygun bir biçimde orantılı olmamıştır.

Sonuç : ihlâl (oybirliğiyle).

41. madde: Manevî tazminat olarak 5.000 avro, maddî tazminat talebi reddedilmiştir.